

KOKOŘÍNSKO

4. – 8. KVĚTNA 2012

PODROBNÝ ITINERÁŘ

*Přátelé, vítajte na **15.ročníku** pravidelného květnového putování po vlastech českých. Ano, ač je to k neuvěření, těch akcí je již za námi opravdu **čtrnáct**. Po Krkonoších 1998, Rychlebských horách 1999, Novohradských horách 2000, Podýjí 2001, Českém Lese 2002, Lužických horách 2003, Mimoňsku 2004, Kraji trempských legend 2005, Putování Vysočinou 2006, Jablunkovsku 2007, Chříbech 2008, Českosaském Švýcarsku 2009, Staroměstsku 2010 a Slavkovském Lese 2011 tedy letos **Kokořínsko 2012**.*

*O moji zálibě ve filmování, stříhání a výrobě filmů většina z Vás určitě ví. Rád Vám připomenu, že ze všech uvedených akcí jsou k mání **dokumentární filmy**. Stačí si o ně napsat na moji e-mailovou adresu vladamikulec@volny.cz . Krátce k uvedeným filmům:*

*Filmové záznamy z uvedených akcí byly pořízeny digitální kamerou, kromě jediné a to byl Přejít Krkonoš (to jsem ještě digitální kameru neměl). Vyrobené filmy jsou všechny nastříhané v digitální kvalitě, kromě tří: jak jsem již uvedl Přejít Krkonoš a dále Rychlebské a Novohradské hory – tyto 2 akce byly sice digitálně natočené, avšak zpracované postaru, neboť jsem ještě neměl digitální výrobní linku. Chystám se je však digitálně přestříhat z originálů a tak Vám v průběhu tohoto roku budu moci nabídnout celý komplet v digitální kvalitě včetně digitálně upraveného Přejít Krkonoš. Jaký je stav prací a informace o jakýchkoli dalších filmech naleznete na mých stránkách www.vladamikulec.cz v kapitole **Filmový archiv**.*

*Závěrem tohoto úvodu bych Vás ještě velice rád pozval na další letošní akce **na chalupu do Ústí u Staré Paky**, všechny informace naleznete rovněž na mých stránkách. Zejména bych Vás všechny rád pozval o víkendu **1. – 3. června**, kdy na chalupě oslaví své šedesáté narozeniny náš kamarád **Karel Vidimský – Cimbur**, který si při té příležitosti pozval přímo špičkové obsazení folkových a country kapel. Akce je otevřená všem, sobotní program ve stodole bude uvádět legendární **Honza Dobiáš**. Že je pro chalupu nesmírnou ctí přivítat na chalupě právě tuto osobnost, nemusím určitě uvádět. Proto, přátelé, nenechte si ujít – přijďte pobejt, nejen na tuto, ale i další akce, budete překvapeni, co nového jsme pro Vás přichystali. A už prosím nebudu zdržovat s informacemi, které s Kokořínskem nesouvisí a přejdu **rovnou k věci**.*

Přečtěte si prosím ihned kapitolu „PÁTEK 4.KVĚTNA“ !!

PÁTEK 4.KVĚTNA

Přijeli jste do Autokempu Kokořín, velmi dobře vybaveného ubytovacího zařízení v CHKO Kokořínsko. V kempu je celkem 15 chat, 5ti nebo šestilůžkových. Při rozdělování do chat jsem na toto musel brát ohled, omlouvám se předem každému, kdo má pocit, že není ubytován ve společnosti podle svého gusta. Chaty, v nichž jsme ubytováni, jsou to poměrně velké. Chaty jsou číslovány od 1 do 15, nejvyšší číslo je nejbližší hlavní budově. Každá chatka má v patře 4 lůžka, v přízemí je jakýsi „obývák“ s jedním až dvěma lůžky či rozkládací sedačkou a jednoduchou kuchyňku, vybavenou dvouvaričem. Na postelích jsou lůžkoviny, spacáků netřeba. Chaty jsou nádobím vybaveny různě, věřím, že jste si přibalili některé základní kusy nádobí, jak jsem Vám radil v pozvánce. V chatách je možno po dohodě se správcem si přitopit elektrickým topením. Není bohužel vůbec možné topit z pátku na sobotu (akumulační kamna nebyla v pátek přes den spuštěna). **Každý, kdo bude mít přání přitápnout od soboty do úterý, navštíví ještě v pátek večer paní kempingovou domácí, paní Vítovou a ona mu u jeho chatky spustí akumulaci systém i s patřičným odečtem nákladů. Náklady za spotřebu proudu na topení nejsou v ceně, budou doúčtovávány dle skutečné spotřeby každému osazenstvu chatky.** Každá chatka je vybavena toaletou a umyvadlem. Sprchování je možné ve společném sprchovém bloku v hlavní budově se stálou zásobou teplé vody. **Po přidělení chatky prosím zaparkujte svá auta vedle chat (mezi chatky) tak, aby prostor před chatkami směrem k příjezdové silnici zůstal volný, prosím, je to přání správce objektu.** Místní dva psi, kteří hlídají kemp, volně se pohybují a vypadají poměrně hrozivě, nejsou dle informace správce nebezpeční ostatním psům. Přesto přiměřená ostražitost, co se týká kontroly Vašich miláčků, zůstává samozřejmě na místě.

Jakmile se ubytujete, přijďte co nejdříve do kempové restaurace, kde bude připravena večeře, pro Vás, kteří jste si objednali. **Večeře se pokuste odebrat do 21.00**, mám pro páteční večer příslib podání teplé večeře i v pozdější době. **Konzumace v hospodě proběhne na hromadnou účtenku. Účtenka je u obsluhy výčepu a každý je v ní uveden podle jména, přezdívkou, či podle rodin, pro nápoje se chodí k výčepu, nahlásíte pouze na koho je Vaše objednávka. Provoz restaurace bude ukončen každou noc nejpozději v 01.00, přičemž poslední objednávky budou možné nejpozději v půl jedné. Prosím, abyste každý večer před konečným odchodem z restaurace uhradili svoji konzumaci !! Snídaně budou podávány v restauraci v určenou hodinu formou jakéhosi švédského stolu. Pro naši skupinu je k dispozici celý prostor restaurace, tedy i venkovní část.**

Program, který Vás po celé 4 dny čeká, je přímo nabitý zajímavostmi a velice bohatý na zážitky. Čekají nás 3 trasy, každá v délce cca 20km, poslední trasa (úterním autovýletem) měří 11,5km. V sobotu a v pondělí ráno nás na výchozí body tras odveze autobus, v neděli nás čeká okružní trasa s návratem zpět do kempu.

Jednotlivé trasy – stručný přehled:

SOBOTA: Konrádov – osada Bílé Skály – Střezivojice – Vidimský hrad – Horní Vidim zámek – Vidimské lávky – Šemánovický důl – jeskyně Kostelíček – Rozbořenka, skalní byt – jeskyně Klemperka – obec Kokořín, skalní hrádek a podzemí (Staráky) – Ochozka – bývalý mlýn Mlčeň – Autokemp Kokořín. Délka trasy 23km.

NEDĚLE: Autokemp Kokořín – Kokořínská vyhlídka – bývalé hradiště Hradsko – údolí Kočičina, Vrbodol, variantně Partyzánská jeskyně – Mšeno – Romanov – Prolezovačky – Obraznice – Bludiště – Švédský val – Průsečná skála – Obří hlava a žába – Pokličky – Skalní mlýn Hlučov – rozcestí Kokořín dolina – Hrad Kokořín – rozcestí Kokořín dolina – Autokemp Kokořín. Délka trasy 20,3 km.

PONDĚLÍ: Nosálov – Vrátnská hora, rozhledna – rozc. Na Fučíkovském – zámek Houska – rozc. Pod Lipovým vrchem – rozc. Pod Drnčíkem – zkamenělý zámek u Konradova – Vojtěchov – Jestřebické pokličky – Jestřebice, variantně kamenný stůl – Nedamy hrad – Nedamy jeskyně – Kokořín dolina – Autokemp Kokořín. Délka trasy 19,5km.

ÚTERÝ: autem: Hrad Harasov -. Lhotka, skalní obydlí. Pěšky: Liběchov zámek, parkoviště – Kaple Máří Magdalény – Harfenice – Had – Tupadly – Čertovy hlavy – jeskyně Klácelka – variantně zámek Liběchov – Liběchov zámek, parkoviště. Délka pěší trasy 11,5km.

Pro poslední den, úterý, prosím opět o solidaritu, Vy kdo jste autem, vezměte s sebou ostatní jako spolujezdce do Liběchova. V Liběchově bude akce ukončena, odtud se rozjedeme domů.

Nepřipravil jsem tentokrát zkrácené trasy ve variantách, zejména proto, že území je velmi exponované, se spoustou značených i jiných cest, takže každý si příslušnou trasu podle turistické mapy může libovolným způsobem zkrátit. Ještě bych rád dodal, že jednotlivé trasy jsou docela prošpikované restauracemi a stánky, takže o jídlo a pití by neměla být nouze.

KOKOŘÍNSKO

Hranice oblasti probíhá 3 km severovýchodně od města Mělníka, pokračuje k Liběchovu a odtud severně k České Lípě, kde probíhá za nejvyšším vrchem CHKO Kokořínska – Vlhoštěm (613,5 m) a přibližuje se zde také i k půl kilometru vzdálené hranici Chráněné krajinné oblasti České středohoří. V těchto místech se hranice Kokořínska dále stáčí jihovýchodně k městu Dubá, kde pak prochází ve vzdálenosti 6 km od hradu Bezděz směrem k městu Mšenu, odkud pokračuje jihozápadně k Mělníku. Vyhlášení tohoto území chráněnou krajinnou oblastí proběhlo v roce 1976 a celkem zabírá 269 km². Jádrem tohoto chráněného území je přírodní rezervace Kokořínský důl. Typické pro tuto oblast jsou širší skalnatá údolí – nazývaná doly, dále rokle, strže a skalní vyvýšeniny, skalní města. Nejnižše položeným místem této oblasti je niva Liběchovky u Liběchova (160 m). Území na severu je poněkud kopcovitějšího rázu s vrchy Nedvězí (458 m), Vlhoštěm (614 m), Velkým Beškovským kopcem (474 m) a dalšími.

Největšími a nejvýznamnějšími vodními toky této oblasti jsou potoky Pšovka a Liběchovka. Potok Pšovka se vine východní částí CHKO Kokořínsko, pramení a prochází dlouhým Kokořínským dolem, kde napájí také i několik rybníků, a svou cestu končí u města Mělníka, kde se vlévá do Labe. Potok Liběchovka pramení nedaleko městečka Dubá, odkud se pak stáčí k západní části CHKO Kokořínsko a vine se údolím až do Liběchova, kde se vlévá do Labe. Právě tyto vodní toky byly využity pro pohon některých technických zařízení. V rámci CHKO Kokořínskose nachází region Mšenska, osídlený v minulosti převážně českým obyvatelstvem, který zahrnuje obce ležící při východní hranici – Nebužely, Kanina a další. V severnější části CHKO Kokořínska v okolí městečka Dubá se rozkládá region Dubsko (např. s vesnicemi Dražejov, Nedvězí atd.) a ještě více na severu také Českolipsko – kde v obou regionech převažovalo osídlení německým etnikem.

V centrální části CHKO Kokořínsko je etnografický region Kokořínsko, kde až do třicetileté války žilo české obyvatelstvo, později však v 17. a 18. století zde převládalo obyvatelstvo německé. Osídlení zdejšího území hl. německým etnikem mělo vliv i na pozdější vývoj. Obyvatelstvo bylo v roce 1945 odsunuto a došlo zde k dosídlení obyvatelstvem českým, které však nedosáhlo takového počtu jako před válkou. Postupem času se vlivem odchodu obyvatel do průmyslových oblastí jeho počet ještě snižoval a oblast Kokořínska se tak proměnila zejména na oblast rekreační a v současnosti v některých vesnicích převažuje počet chatařů a chalupářů nad trvale usedlými. Jako příklad takových obcí lze jmenovat: Olešno, Nosálov, Nedvězí, Dražejov, Dobřeň a další. Tato skutečnost však na druhou stranu přinesla určitou záchranu mnohých objektů lidové architektury.

Oblast Kokořínska je významná i z důvodu zachovalosti lidové architektury – v šesti obcích byly vyhlášeny rezervace lidové architektury a v devíti obcích památkové zóny lidové architektury.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SOBOTA 5.KVĚTNA

Snídaně je objednána na 7.45 hod. V 8.30 bude do místa napojení kempové silničky na hlavní silnici přistaven autobus. Autobus odjede přesně v 8.45 a odveze nás na autobusovou zastávku do vesničky Konrádov. Zde bude počátek dnešní trasy. Celodenní trasa nás dovede zpět do autokempu Kokořín.

Ze zastávky autobusu se vydáme po zelené značce, ještě kousek ve směru jízdy autobusu, po chvíli po zelené značce odbočíme po silnici vlevo. Projdeme kolem nádherných roubených chaloupek, mineme pomník „Našim mrtvým“ a stoupáme dále po zelené značce do kokořínských lesů. Po chvíli se před námi objeví rozlehlá louka. To je znamení, že jsme vstoupili na území známé trampské osady Bílé Skály. Osada byla založena v roce 1958 partou chlapců z Kralup nad Vltavou a slouží táborníkům, trampům a všem milovníkům přírody dodnes, jak hlásá zdejší tabule. Krásné prostředí vyšperkované nádhernými totemy, se bude líbit asi každému.

OSADA BÍLÉ SKÁLY

Osada Bílé skály vznikla r.1958 původně jako kralupská osada. Totemy tam stále stojí, v roce 2008 k 50.výročí osady zde byl vztyčen totem nový. V současnosti kempem prochází turistická značka.

Údolím Bílých skal vystoupáme k rozcestníku Zbrázděný vrch s pěknou roubenou chalupou (2km). Sestoupíme dolů po louce několik desítek metrů a pokračujeme dále po žluté značce. Odbočíme vpravo do lesa na úzkou lesní pěšinku (Pozor, odbočka na žlutou pěšinu je velmi nenápadná, dá se snadno přejít). Po levé ruce máme hlubokou roklí, po pravé začíná téměř nekonečné představení pískovcových skal. Některé skály jsou pojmenované, takže lze během cesty spatřit třeba útvar Pevnost, Kardinál, Markýz, Baron, Svícen nebo Prosincová. Těch skalních útvarů je zde tolik, že pokud je jmenovitě neznáte, je těžké některé rozpoznat. Během cesty nás čeká malé zpestření v podobě zajímavé jeskyně ve skalách. Jmenuje se Kamenný úl. Vylézt k ní však není vůbec jednoduché. Vystoupáme do ní po kamenných, velice strmých a úzkých schůdkách. Zábradlí, které k tomu mělo napomáhat, vlivem stárí již zčásti odpadlo. Žlutá značka nás provede skalním městem, dojdeme po ní na silnici k rozcestníku značených cest před obcí Střezivojice (7,0km). Dáme se po silnici doleva a dojdeme do obce Střezivojice (7,5km).

STŘEZIVOJICE

V obci Střezivojice najdeme velké množství roubené, hrázděné a zděné lidové architektury. Charakteristické jsou architektonické prvky jako pavlače či podstávky. Mnoho domů má i přesnou dataci, většina z nich pochází z období kolem poloviny 18. století. Stavby se většinou dochovaly v původní podobě s minimálním narušením, proto byla celá obec označena jako památková zóna.

Tip mimo značení: dejte se ve Střezivojicích vlevo po šípce „Špičák“, odbočka je 500m nahoru na Střezivojický Špičák. Nádherná skála, stojí za to. Odbočka je variantní, není zahrnuta do celkové kilometráže.

STŘEZIVOJICKÝ ŠPIČÁK

Na vrcholku zalesněného návrší, východně od obce Střezivojice se nachází jedna z nejkrásnějších přírodních památek této oblasti. Povrch pískovcového skaliska, který je 16 m dlouhý, 6 metrů široký a místy dosahující 13 metrové výšky je hustě protkáno železitémi inkrustacemi roztodivných tvarů, které připomínají květy, tzv. kamenné růže. K přírodní památce nevede turistická značka. Nejlépe se hledá v zimním období. Uprostřed vsi je potřeba odbočit z hlavní silnice na vedlejší jež končí na východním okraji obce. Odtud pak po polní cestě nejprve rovně a pak vlevo k zarostlé vyvýšenině, na jejímž vrcholu se nachází tato přírodní památka, jež byla za památku vyhlášena v roce 1979.

Ze Střezivojic pokračujeme dál po modré značce. V místě, kde značka odbočuje ze silnice vlevo, pokračujeme po silnici dále, avšak jen malý kousek a odbočíme po nezačtené cestě vpravo směrem do údolního zářezu (počátek Střezivojického dolu) (8km). Pokračujeme po této údolní cestě dokud se nenapojíme na zelenou značku, která nás dovede do obce Vidim (10,5km) a Horní Vidim (11,5km). V obci Horní Vidim se orientujeme podle turistické mapy, jsou zde tři lokality, které by mohly být hodny našeho zájmu:

1. Starý zámek, ve skutečnosti skalní hrad, nacházející se na modré značce (zacházka 1,5km), cestou mineme pomník letců. Od hradu se vrátíme stejnou cestou zpět do Horní Vidimi. Zacházka je volitelná, není započtena do celkové délky trasy.

VIDIM – SKALNÍ HRAD

Na ostrohu, západně od obce Vidim, se nacházejí pozůstatky skalního hradu. Hrad se dělí na dvě části. Předhradí mírně klesající k hradní skále a jádro hradu na skalním bloku. V předhradí se dochovala dobře patrná přístupová komunikace. Nejviditelnějším reliktem je okrouhlá, do skály vysekaná cisterna. Pomocí dřevěných zátarasů, po nichž se dochovaly záseky, byly zabezpečeny boční přístupové cesty. Od mírně stoupajícího hřebenu je předhradí odděleno nevelkým příkopem, jádro hradu od předhradí odděluje rozměrný příkop. Hrad stál na skalním bloku, jehož základna stojí níže než předhradí, ale jeho vrcholové plato dosahuje až nad vrchol předhradí. Přední část s přístupovou komunikací je velmi poškozena lomem z 19.století, který ji z velké části odtěžil. Střední a zadní část vrcholové plošiny nese stopy v podobě záseků po dřevěném ohrazení. Skalní bloky jsou od sebe odděleny puklinami. Výrazné jsou i stopy po čtyřech do skály vysekaných světničkách. Největší podvalí se nachází ve střední části. Dřevěnou nástavbu nesl i skalní blok při západní straně. Celý skalní blok obíhá v úrovni dna příkopu terasa. Nálezy z plochy hradu jsou z 2.poloviny 15.století. Starší popisy zmiňují zbytky zdíva. Většina hradu však byla dřevěná. Asi 250m před hradem se nachází bochníkovitý skalní blok, který od jihu vymezuje proláklina podobná příkopu. Na vrcholu skály je terén srovnaný a nachází se zde dobře dochovaný ve skále vysekaný sklípek. Objekt sice připomíná předsunuté opevnění, ale příkop je patrně přírodního původu a z lokality byla získána pouze četná novověká keramika z doby dlouho po zániku hradu.

2. Zámek v Horní Vidimi, dnes domov důchodců, obklopený anglickým parkem. Interiéry zámku jsou nepřístupné, parkem s altánem a sochami však lze volně procházet.

ZÁMEK HORNÍ VIDIM S PARKEM

Barokní zámek měl původně obdélníkový tvar, podle jiných autorů byl hned od počátku ve tvaru písmene T, patrový, s věží s cibulovitou bání. Dnešní pseudobarokní podobu získal při rozsáhlé přestavbě na konci 19. stol. Na západní straně bylo přistaveno další křídlo a zámek získal podobu písmene H. Zahradní průčelí zůstalo dobře zachováno, s vystupujícím rizalitem, balkónem v prvním patře, uprostřed zakončené vykrajovaným valutovým štítem s vazami. Při zámku byl zřízen anglický park s litými sochami antických bohů. V parku i dnes najdete řadu vzácných dřevin. Po vraždě Albrechta Valdštejna v Chebu roku 1634 byly jeho statky konfiskovány a panství Vidim bylo roku 1635 přenecháno generál strážmistru Johannu Böckovi. Panství Vidim zůstalo v majetku jeho rodiny až do roku 1763, kdy je koupil hrabě František Rudolf Sweerts-Špork. Předpokládá se, že zámek stál již v 17. stol., ale mohl být postaven později. Dalším z majitelů byl Theodor Grahmann, který v roce 1898 nechal původní barokní zámek pseudobarokně přestavět. Dnes je v zámku domov důchodců.

3. Vidimské lávky. Projdeme zámeckou zahradou dozadu až za hospodářská stavení a ocitneme se na okraji pískovcového dolu. Nejprve přicházíme k menší jeskyni, částečně uměle vytesané ve skále. Odtud odbočuje neznačená pěšinka, na níž zahlédneme první z polorozpadlých starých můstků. Tudy kdysi vedla podivuhodná vyhlídková stezka po třiceti mostcích nad stržemi. Nyní je toto ojedinělé dílo bohužel v troskách, přesto stále ještě stojí za zhlédnutí. Hlavní mostky, spojující hluboké skalní rozsedliny se dosud zachovaly, byť jsou na některých místech prohnílé a porušené. Důrazně nabádám k opatrnosti všechny dobrodruhy, kteří se rozhodnou lávky vyzkoušet, doporučuji se k lokalitě pouze maximálně přiblížit.

VIDIMSKÉ LÁVKY

Unikátní stezka s mnoha romantickými lávkami přes skalní prohlubně. Lávky byly dříve součástí zámeckého parku. Na konci 19.st. je nechal vystavět majitel zámku německý továrník Theodor Grohman pro svou manželku, jako dárek k jejímu uzdravení se z těžké nemoci. Dnes jsou lávky ve velmi špatném technickém stavu

z Horní Vidimi pokračujeme po modré značce až na křižovatku značených cest Šemánovický důl (14,8km)

ŠEMANOVICKÝ DŮL

Kaňonovité údolí mezi Šemanovicemi a Jestřebicí, vroubené zajímavými pískovcovými útvary. Jeskyně Klemperka a bývalé skalní byty.

Odtud pokračujeme podle mapy Šemánovickým dolem (pravděpodobně neznačeno, možná tudy vede cyklotrasa, nemám přesnější údaje). Dojdeme až na místo, kde se zleva připojí žlutá značka (16km), v tomto místě je možno doleva po žluté udělat krátkou odbočku k jeskyni Kostelíček.

JESKYNĚ KOSTELÍČEK.

Skalní ostroh s průchodnou jeskyní, zčásti uměle přitesanou. Po strmých schůdcích přístup ke zčásti tesané prostoře o rozměrech 6,5 x 4,5 x 2 m, jejímž základem je přirozený výklenek nebo převis. Dříve opevněné sídlo, hrádek v okrouhlé pískovcové skále, jeho existence podle nalezených keramických střepů datována mezi druhou polovinu 13. a počátek 14. stol. V době protireformace se zde ukryvali nekatolíci. Historik F. Bernau uvádí, že zde počátkem 19. stol. žil chudý krejčí z Jestřebí. Patrně z té doby pocházejí druhé schody směrem k přístupové šíji a několik kruhových otvorů, snad pro upevnění zábradlí. Před jeskyní vpravo údajně bývalo vytesané sedadlo a v jednom z rohů stopy po zvětralém kříži. Nic z toho se však do dnešní doby nedochovalo.

Vrátíme se a pokračujeme dále šemánovickým dolem. Jak se přibližujeme k červeně značené odbočce na Truskavnu, zpozorníme. V místě, kde se nachází malý krmec a to je znamení, že je tu i odbočka vpravo z hlavní cesty. Dáme se po ní a vzápětí se před námi objevují vysoké skály. Již z dálky je vidět vytesaný vchod s nápisem Rozbořenka. Jsme u bývalého skalního bytu Rozbořenka, přístup neznačen (18km).

ROZBOŘENKA – SKALNÍ BYT

Skalní byty byly v dřívějších dobách alternativním bydlením pro chudší vrstvy obyvatelstva. Nejvíce se jich vyskytovalo v oblastech s pískovcovými skalami, do kterých šlo snadno vytesat různé světničky, komůrky, chlívky nebo skládky na potraviny či jiné věci. Na Kokořínsku je těchto skalních bytů poměrně dost. Jedním z takových je Rozbořenka, která se ukývá v lesích Šemánovického dolu v krásné kokořínské přírodě. Hned na první pohled je to velice útulné místo.

V Rozbořence u Březinky žil v roce 1891 vysloužilý dolnoberkovický panský hajný Antonín Rozbořil. Dům měl čp. 26 a nacházel se v bývalém lomu. Po Rozbořilovi tu žila až do roku 1945 rodina zemědělského dělníka Josefa Borna. Rozbořenka byla vystavěna před rokem 1843 a v té době měl dům ještě roubenou světnici. Sňh a hospodářská část domu byly zahlobeny ve skále. Josef Born upravil bývalou sňh na světnici, vysekal zřejmě i komory na řepu a na brambory.

Trampové na Rozbořenku jezdili od dob opuštění skalních bytů, tedy po válce. V padesátých letech tyto skalní byty, které byly uzamykatelné a obyvatelné, zdevastovala StB - trochu TNT a tak (prostě to vyhodili do vzduchu). Rozbořenka byla hájovna opuštěná při odsunu. Zbyly jen chlívky, sklep a místnosti ve skále. Vedle Rozbořenky je studna, kam jezdili lidé z vesnice pro vodu, takže tam moc poklid nebyl. Na Rozbořenku se jezdilo pravidelně, ale nikdo se tam trvaleji nezdržoval. Až v roce 1967 trampové místnosti vyčistili, vyzdili krb a vyčistili prostranství pro ohniště. Někdy na konci 70. let se tato oblast stala evakuačním prostorem pro Mělník a tak se tam vyasfaltovaly cesty a i to byl důvod, proč se na tato místa přestalo jezdit.

Do skalního bytu vedou dvoje dveře. Uvnitř se nacházejí 3 místnosti. Největší místnost slouží jako kuchyňka, ve které je krb a velký stůl s lavicemi. V místě krbu je větší otvor, takže místnost není zcela utěsněná. Druhá světnička je upravená jako noclehárna. Jsou v ní kamínka, ale soudě podle vzhledu, zřejmě již delší dobu nepoužívané. Přesto se tu za teplejších dní přespát dá. Poslední místnost je spíš takové odkladiště, ve kterém se nachází momentálně dřevo na topení. Musíme ale podotknout, že ačkoliv mluvíme o kuchyňce, krbu, stolu s lavicemi, žádný komfort nečekejte. O kousek dále jsou ve skále ještě další vytesané místnůstky, sloužící zřejmě jako nějaké skládky. Je však patrné, že se o tento skalní byt již nikdo pravidelně nestará a slouží jen k příležitostným zastavením. A to je docela škoda. Místo to je opravdu nádherné.

Vrátíme se a pokračujeme dál po červené značce, která nás dovede k jeskyni Klemperka (18,5). Zde doporučuji se rozhlédnout, v okolí by měl být ještě další, i když poněkud zdevastovaný skalní byt.

KLEMPERKA

Klemperka je umělá, rukou člověka vytesaná jeskyně pozoruhodných rozměrů. Byla vytesána podél vodorovné pukliny v kvádrových pískovcích 5 m vysoko nad současným dnem údolí. Přístupná je po žebříku nebo úzkým komínem po vytesaných stupech. Z ploché terasy je přístup do horní části jeskyně. Do spodního patra, které je zaplněné až téměř ke stropu jílem, vedou několikrát lomené schody. Z teoretického hlediska lze ve spodní části jeskyně předpokládat podzemí chodbu vedoucí na Truskavnu. Chodba je totiž zmiňována v některých publikacích o Kokořínsku, jako součást místní pověsti. Spodní patro jeskyně komunikuje s povrchem v údolí asi 20 cm vysokým okénkem. Tudy, nebo širokou vertikální puklinou v rohu prostory, došlo k zaplnění jeskyně jíly splavovanými při deštích z polí nad skalami. V roce 1979 vykopala skupina jeskyňářů ze skupiny Geospeleos ve spodním patře hned za vchodem sondu o průměru 1 m do hloubky 1,5 m. V hloubce 1,2 m narazili na zbytky uhlíků, které se níže ještě dvakrát opakovaly. Skalní dno bylo rozrušeno do celé řady nerovností. V jedné z nich byl nalezen keramický střep /9x7 cm/ z nádoby vyrobené na hrnčířském kruhu. Byl ostřený pískem a na vnějším povrchu vyleštěný. Archeologem byl zařazen ke středověké keramice z 12. - 13. století, případně do pozdní doby hradištní. Do jeskyně se pravděpodobně dostal s naplaveným jílem, patrně puklinou z Truskavny, kde ve středověku stávala tvrz. Jeskyni bohužel nelze podle tohoto nálezu datovat. Keramický střep je uložen v depozitáři mělnického muzea. I Klemperka má svou pověst. Získala jméno po loupežníku Klemperovi, který se prý v jejich útrobách ukrýval někdy počátkem 19. století a později měl být zabit kousek od Truskavy sedláky z Vysoké. Když v letech 1998 – 2000 čistila Správa CHKO Kokořínsko spodní místnost jeskyně, která byla zanesena naplaveným jílem, byl objeven utajený vchod z údolí, ale po chodbě vedoucí na Truskavnu ani stopy. Spodní vchod byl zazděn.

Pokračujeme dále po červené na křižovatku značených cest Truskavenský důl (19km). Odtud nás modrá značka dovede do vesničky Kokořín (20,5km). V obci Kokořín půjdeme k zámku a odtud po neznačené stezce zprava kolem hospodářského dvora a pěšinou k okraji skal. Zde je cestička ke komorám nad roklí. **NEZNAČENO, DBEJTE ZVÝŠENÉ OPATRNOSTI !**

KOKOŘÍN – SKALNÍ HRÁDEK A PODZEMÍ

Torzo skalního hrádku ve skalním srázu nad roklí za zámkem je jedním z nejhezčích podzemních koutů v Kokoříně. Zatím je jen málo navštěvován. Není vyloučeno, že zde stál nějaký pravěký opevněný objekt, protože zde byly nalezeny keramické zlomky z pozdní doby bronzové. Pokud vystoupíte úzkou štěrbinou se záseky pro skalní stupy, pak krátkou lomenou chodbou na plošinku, navštívíte několik dochovaných skalních místností (Staráky). Přístup je poměrně komplikovaný. V obci Kokořín půjdete po neznačené stezce od zámku (ne od hradu!) po cestě kolem hospodářského dvora a pěšinou k okraji skal, kde je cestička ke komorám nad roklí. O vzniku a majitelích této památky se nezachovaly žádné písemné zprávy. Sídlo bylo zřejmě opuštěno již ve 14. století. Místnosti , vytesané do pískovce ve třech patrech nad sebou, byly kdysi propojeny dřevěnými schodišti a můstkami a na skalních plošinách stávala obytná srubová stavení. Nejnižší patro dosud zaujímá obranná chodba, rozšiřující se do větších prostor s otvory (střílnami?), jež zřejmě střežily přístupovou cestu. V nejvyšším patře je jeskyně s oknem a dírou pro odvod kouře z ohniště (kuchyně). Sousední místnost s výklenkem bývá pokládána za kapli. Na pahorku se nacházejí i patrné stopy po okrouhlé věži. Staráky bývaly volně přístupné, nyní jejich prohlídku bohužel zčásti znemožňuje dřevěná palisáda, umístěná tam zřejmě kvůli četným úrazům.

Ze Staráků do Kokořínského údolí vedou dvě neznačené cesty. První, sotva znatelná, sestupuje příkrým svahem dolů od skalních místností. Vyjdeme u samot V Domkách, nedaleko vyhledávané kokořínské restaurace U Grobiána. Druhou možností sestupu od Staráků do údolí (doporučená) je takzvaná Ochozka, na níž se napojíme, když se vrátíme zpět do parku. Tato zčásti vyhlídková cesta máji rekreační stavení a skalní byt a v závěru nabízí i pozoruhodné přírodní útvary. Ochozka ústí na silnici procházející dnem Kokořínského dolu, nedaleko bývalého mlýna Mlčeň.

MLČEŇ

Bývalý mlýn v Kokořínském dole při silnici. Místo děje Máchových Cikánů a historické povídky L. Ungera Mlýn V Mlčeni. Mlýn po třicetileté válce nemlel – mlčel, odtud název. Vedle něho vede stoupající stezka do obce Kokořín, zvaná Ochozka. Mlýn Mlčeň působí tajemně nejen svým jménem, ale také podobou. Čas se zde jakoby zastavil, neodměřují ho ani hodiny ve štítu, a vdechl místu neopakovatelný půvab. První zprávu o mlýnu nacházíme již v 16. století, tehdy však ještě nenesl pojmenování Mlčeň. Kde se vzalo? Nejčastěji je jeho vznik vysvětlován tím, že v mlýnu se za třicetileté války nemlelo, ten tedy mlčel. Jinde je zdůvodnění přesnější a vychází z příběhu, který se prý odehrál v roce 1624, kdy zde byl mlynářem Tomáš Sekyra, vyznáním český bratr. Od jeho víry ho chtěli odvrátit císařští rejtaři, vydat měl knihy, z nichž předčítal i sousedům. Oboje mlynář odmítl: "Nevzdám se víry svých otců a co se týče knih " jsou mi svatější než " můj život." A tato slova byla beze zbytku naplněna. Na chvíli se mlýnské kolo zastavilo, mlýn umkl. Když se rozběhlo znovu, bylo na něm přivázáno tělo mlynáře Sekyry, které se každým otočením ponořilo do vody. Tento čin císařských nepřezil, ale zároveň neprozradil, kde jsou knihy, nezradil své bratry " mlynář mlčel. Jméno mlýn později nezměnil, majitele však ano. Roku 1863 získaly mlýn od augustiniánů od sv. Tomáše na Malé Straně sestry Julie a Alžběta Kühnelovy. Jedna z nich pravděpodobně nechala postavit při vyústění Mlčeňské cesty kříž jako poděkování za své uzdravení. Kříž byl obnoven v létě roku 2003 Okrašlovacím spolkem Pšovka.

Po silnici dorazíme do našeho kempu (23km). Večere se podává od 18.30 hod, na večeri se dostavte nejpozději v 19.30 hod.

Přátelé, v sobotu po večeri nastává pro mne nejnepříjemnější okamžik naší akce, kdy jsem nucen, ostatně jako každý rok, Vás sedřít z kůže. Prosim, dostavte se ihned po večeri do restaurace, kde budu sedět a budu od každého vybírat. Rekapituluji dohodnuté částky: nocleh za 1 osobu a noc Kč 200,-, nocleh se snídaní za 1 osobu a noc Kč 260,-, nocleh s polopenzí za 1 osobu a noc Kč 360,-. Děti do 3 let jsou zdarma, nepotřebují-li lůžko. Poplatek za autobus za oba dny : Kč 75,-.

Upozorňuji, znovu, že náklady na případné topení v chatách není v ceně a budou vyúčtovány přímo na jednotlivých chatách při Vašem odjezdu z kempu.

NEDĚLE 6.KVĚTNA

Dnešní trasa bude okružní, bez autobusu, z autokempu ráno vyrazíme a na stejné místo se večer vrátíme. Snídaně je objednána na 8.00 hod., doporučený čas odchodu je mezi 8.30 a 9.00 (neodchází se hromadně v přesný čas).

Od recepcce se vydáme po silničce směrem k hlavní silnici, zde se dáme po silnici doleva (červené značení). Po silnici dojdeme do místa, kde doleva odbočuje žlutá značka směr Hradsko. Dáme se po žluté, prudkým stoupáním opustíme Kokořinský důl a dojdeme na místo, označené Kokořinská vyhlídka (1,5km). Značka nás dále dovede do lokality Hradsko – převýšení od Kokořinského dolu je cca 100m (1,9km).

HRADSKO

Malá ves nad Kokořinským dolem, 315 m n.m. . Rozkládá se na plošině chráněné pískovcovými útesy, přístupné jen komunikací od SV a strmými stezkami. Původně pravěké i staroslovanské hradiště. Četné archeologické nálezy (žárové hroby, popelnice, bronzové zbraně). Augustin Sedláček sem lokalizuje hradiště Canburg, které bylo dle franckých rukopisů na počátku 9. stol. marně obléháno. Archeology objeven dvorec velmože z 9. stol. a část hřbitova z 10.-12. stol. Kostelík sv. Jiří, původně románský, byl znovu vystavěn v r. 1874. Hradsko je dějištěm románu Eduarda Štorcha Zastavený přival. V blízkosti pěkné výhledy do Kokořinského dolu, na hrad Kokořín i na vzdálenější lokality. Hradiště se nachází na mohutném terénním bloku (335 metrů nad mořem) nad údolím říčky Pšovky (Kokořinského potoka), proti hradu Kokořínu. Oválná náhorní planina (9,3 ha), zemědělsky obdělávaná, spadá prudce pískovcovými skalami do hloubky 100 metrů na západ ke Pšovce a jen o málo méně na jih do Kaninského dolu a na sever do rokle. S okolním terénem má spojení pouze na východ šíjí širokou jen asi 70 metrů a sedlovitě sníženou, na níž je dnešní ves Hradsko.

Tato šíje byla opatřena krátkým, ale mocným opevněním ze dvou linií valů. Vnější obloukovitý val s vnějším příkopem byl přímo ve vsi, u návsi; zmizel už téměř beze stopy, ačkoliv v poslední fázi měl 14 metrů šířky, dvojitou hradbu z pískovce a opuky, s dřevo-hlinitou konstrukcí. Vnitřní val se dochoval v podobě terénního stupně, už značně sníženého orbou, na západním okraji vsi, u kostela sv. Jiří, který stojí už na vlastním hradišti. Kromě této šíje byl přístup na hradiště ještě strmou roklí zvanou Ráč, z údolí Pšovky po severní straně bloku; snad to bylo spojení k vodě, která na hradisku nebyla. Průzkum lokality začal už v roce 1819. Nálezy jsou uloženy v Národním Muzeu a v Okresním muzeu v Mělníku. Hradsko bylo podle nich osídleno už v mladším paleolitu, v neolitu i později, bylo výšinným sídlištěm únětické kultury ve starší (až střední) době bronzové. Bylo opevněno palisádovou hradbou v mladší a pozdní době bronzové.. Největšího rozkvětu dosáhlo Hradsko v raném středověku. Slované opevnili celý blok způsobem obvyklým tehdy v sv. Čechách, takže snad tvořilo pohraniční pevnost Charvátů proti středočeským Pšovčanům (podle jiných názorů však mohlo být střediskem Pšovčanů) a sloužilo k ochraně spojení údolím Pšovky do středních Čech. Na přelomu 8. a 9. století tu stála jakási okrouhlá svatyně, ve střední době hradištní (9. století až polovina 10. století) vznikl vnější val a (na ploše hradiště poblíž kostela) opevněný velmožský dvorec, v mladší době hradištní (v 11. století) pak vnitřní val (plocha hradiště se zmenšila) a kostrové pohřebiště kolem kostela. Kostel, v dnešní podobě z roku 1874, má sice nejstarší viditelné prvky rané gotické, ale mohl mít na stejném místě už dřevěného předchůdce v souvislosti s hradiskem a pohřebištěm.

Po 12. století význam hradiska upadl, ale pro historii českých Slovanů zůstává mimořádný: je-li správné ztotožnění Hradska z hradiskem zvaným v soudobých historických pramenech Canburg, o jehož hradby se v roce 805 zastavilo vojenské tažení římského císaře Karla Velikého do Čech, byl by to nejenom památník prvních velkých bojů za samostatnost českých Slovanů, ale i první historicky doložený místní název u nás. Pro ztotožnění hovoří nejenom jméno sousední vsi (též místní částí Mšena) Kaniny, ale i nálezy z 9. století, zejména dvě unikátní železné přilby, patřící nejspíše už tomuto období.

Po prohlídce místa pokračujeme dále po žluté značce – sestoupíme do údolí Kočičina (převýšení 80m) (2,4km).

KOČIČINA

Údolí Kočičina je lemováno velkým množstvím skalních výchozů a stěn. V některých skalách jsou zachovány reliéfy lidové tvořivosti pocházející ponejvíce z období kolem přelomu 19. a 20. století. Některé útvary mají již silně ztrhané rysy nejspíše vlivem eroze v měkkých pískovcích. Vlastní údolí se nachází mezi Sedlcem a Kaninou a je procházeno červenou turistickou značkou od Sedlce k rozcestí "U Grobiána" v Kokořinském dole.

Údolím Kočičina se dáme vlevo po červené značce. Ta nás po cca 600m dovede na odbočku do údolí, zvaného Vrbodol. (3,0km).

VRBODOL

Ve Vrbodolu nalezneme několik zajímavých skalních útvarů v pískovcových výchozech. Zajímavostí je zde jeskyně zvaná Partyzánská, která za druhé světové války sloužila jako úkryt stíhaných osob. Údolí Vrbodol přímo navazuje na údolí zvané Kočičina. Na některé skalách byly vytvořeny zajímavé reliéfy. Partyzánská jeskyně se nachází na konci rokle Vrbodol v místě kde se před samotným závěrem rozděluje na dva kaňony mezi nimiž vznikl skalní hřbet na jehož boku se nachází důmyslně skrytý vchod do jeskyně. Do této části Vrbodolu nevede značka, pouze neznačená cesta. Jeskyně byla vytesána v roce 1944, rozměry hlavní místnosti jsou 3 m x 2,5 m a výška 2 m. Z hlavní místnosti vede nedokončená chodba s okénkem.

Dosažení a nalezení Partyzánské jeskyně dávám jako tip navíc, odbočka k jeskyni není zahrnuta v celkové kilometrāži dnešní trasy. Pokračujeme dále údolím Vrbodol na křižovatku značených cest Krásná vyhlídka (4,7km). V tomto místě se dáme po zelené vpravo, která nás dovede do Mšena (6,3km).

Původní osada, založená ve 14. století, patřila ke královskému majetku. Již v roce 1367 je Mšeno městem. Ještě v tomto století tu byla založena tvrz a ze vsi se stalo městečko. Mšeno bylo poničeno častými požáry. V roce 1991 byl Mšenu navrácen status města. Historické jádro města tvoří dvě části: městská, jejímž centrem je náměstí Míru a Masarykova ulice (krátký bulvár s charakterem náměstí) a kostel svatého Martina nacházející se mezi nimi, a níže položená původně venkovská část, nazývaná Podolec. Obě části v dnešní době tvoří souvislý celek. V Podolci začíná Košátecký potok, na němž a jeho povodí leží městské lázně a několik rybníků (Blížka, Jezero, Černík).

Z města Mšeno se dáme podle žlutého značení Cinibulkovy naučné stezky, která je okružní , s výchozím a koncovým bodem na místě, kde právě stojíme. Projdeme si její podstatnou část, stezka nás provede nejkrásnějšími přírodními partiemi zdejší oblasti.

Z náměstí se vydáme dolů Masarykovou ulicí a vzápětí vpravo ulicí Karlovou. Asi po 400m, na nepřehledné křižovatce, odbočíme vlevo do Romanovské ulice (směr Dubá), značka nás vede vzhůru, ven z města. Asi po 800m, již téměř na okraji osady Romanov, opustíme silnici a zahneme vpravo na vozovou cestu. Pozor, hned za odbočkou znovu odbočujeme vpravo na nepříliš výraznou zarostlou pěšinu, která vzápětí vstoupí do lesa (7,8km)

ROMANOV

Několik usedlostí na návrší. Novoklasicistní kaple z roku 1890, přestavěná na rekreační objekt. Svého času letní sídlo pánů a vrchností Mšena. Stávala zde kaple zasvěcená sv. Romanu (při ní rozsáhlé pohřebiště pro okolní obce) a zámek, který byl vystavěn v 15. století. Roku 1724 dal hrabě Jan Hynek Věžník (tehdejší vlastník mšenského panství) zámek zbořit a materiál z něj převzt na stavbu zámku v Lobči. Roku 1766 byl Romanov i s polemí vykoupen městem Mšenem a poté obnovena a zvětšena i zchátralá kaple. Ta byla zasvěcena sv. Máří Magdaleně. O dva roky později byla vystavěna křížová cesta od Mšena na Romanov se 14 kapličkami a provozovalo se zde představení o umučení Ježíše Krista. V roce 1798 byla tato představení zemskou vládou zakázána v celé zemi a následně zrušena i křížová cesta na Romanov. Mšeno nemělo prostředky na údržbu kaple a ta v 19. století postupně chátrala. Dříve zde bylo místo občasných slavností a později i táborů lidu. Rozhledy zvláště k severu a východu na Vráteckou horu, Housecké vrchy a k Bezdězu.

Cesta dále klesá do úzkého dolu, lemovaného skalními útvary. Pozor, asi po 300 metrech

nepřehlédneme, že značení cestu opouští a odbočuje pěšinou vlevo vzhůru do svahu, na pískovcové skály. Trasa nás dovede k rozcestí nad Prolezovačkami (8,2km)

PROLÉZOVAČKY

Výduti v pískovcových blocích pod osadou Romanov. Komplex přirozených dutin vzájemně propojených úzkými průlezy, jejichž vznik je podmíněn železitými polohami a selektivním větráním pískovců. Jedná se o vrstevní jeskyně převážně čočkovitého tvaru. Celková délka: asi 26 m; maximální výška dutin: 1m (převážně 0,5 m); někde vytvářejí úzké průlezy. Mšenský historik Cinibulk uvádí, že prolézání těchto skalních děr volili ještě v l. 1821-1822 okolní obyvatelé za jakousi formu odpustků za své prohřešky.

Značení nás dále vede po lesní cestě, která sestoupí do údolí a dovede nás k jeskyni Obraznice (8,3km)

OBRAZNICE

Nevelká umělá jeskyně v rokli pod osadou Romanov. Nazývána též jeskyně Maří Magdaleny. Doba vzniku je nejasná. Uváděna snad jako zámecký sklep, během třicetileté války zde byla skryš cenných předmětů a obrazů pravděpodobně z panského sídla ve Mšeně (některé prameny uvádějí z kaple a sídla v Romanově, to však bylo postaveno až ve druhé polovině 17. stol.). Později nějaký čas v jeskyni pobýval poustevník. V r. 1820 zorganizoval vlastenecký kněz Václav Krolmus pouť ke kapli sv. Romana. Na udání však byly kaple i jeskyně Obraznice úředně uzavřeny. Jeskyni tvoří lichoběžníkový prostor o rozměru 5 x 2 m a výšce 1,8 m, přístupný chodbou dlouhou 2,5 m a vysokou 1,5 m. Na stěně přímo proti vchodu reliéf kříže, po Kristu, který zde měl být vytesán, však dnes není ani stopy. Nad vchodovým portálem vně jeskyně býval umístěn nápis: Jeskyně sv. Máří Magdalény.

Pokračujeme dále lesní cestou po dně údolí, která se posléze stáčí vpravo a dovede nás k rozcestí Kačina (8,8km). Zde opustíme širší lesní cestu a stoupáme pěšinou vlevo do svahu. Dále prosím pečlivě sledujte značení, abyste nepřehlédli místy nezřetelné odbočky. Cesta se přibližuje k okraji náhorní plošiny a dovede nás k odbočce na tzv. Vyhlídky (cca 100m), odkud je pěkný výhled, zejména na Vráteckou horu (10,3km) Vrátime se zpět na stezku a pokračujeme v původním směru, stezka nás dovede k silnici. Přejdeme ji k rozcestí U bludiště, na protější straně a pak se ponoříme vpravo dolů do samotného skalního bludiště (11,0km). Pokud se na průchod bludištěm necítíte, je možné od rozcestí u bludiště zamířit neznačenou pěšinou přímo do lesa. Po několika desítkách metrů dojdete k panelu 2.zastávky naučné stezky, k němuž byste se normálně dostali až po průchodu bludištěm. Zde můžete počkat na ostatní.

BLUDIŠTĚ

Skalní seskupení poblíž návrší Romanov. Jedna ze zajímavostí tzv. Mšenského okruhu - Cinibulkovy cesty. Tvořeno skalními soutěskami a komíny v kvádrových pískovcích. V jeho blízkosti se nachází skalní útvar Tutanchamón. Při výstupu z bludiště musíte překonat několik metrů strmé skály, s vytesanými schůdky a řetězem jako zábradlím. Nenechte se odradit - jiné překážky, vyjma úzkých průchodů, už nejsou.

Trasa skalním bludištěm je jednoznačně nejzajímavějším úsekem stezky. V první části Bludiště procházíme většinou širšími mezerami mezi skalními bloky. Po průchodu touto částí sestoupíme dolů do lesa a odtud cesta znovu stoupá do druhé části bludiště. Procházíme mezerami mezi balvany, vystupujeme po dřevěných stupních nebo spletených kořenech stromů a protahujeme se ani ne půl metru úzkými puklinami mezi skalními bloky. Trasa Bludiště je velmi dobře značena, vyplatí se však značení pečlivě sledovat, protože cesta často dál vede tam, kam by vás to v životě nenapadlo. Až úplně nakonec vás čeká nejnáročnější úsek s řetězem, zde je nutno vyšplhat asi 5 metrů za pomoci řetězu po příkrých vytesaných stupních. Nahore, kousek za výlezem, dorazíme k informačnímu panelu 2. zastávky naučné stezky (11,2km).

Stezka dále pokračuje lesní cestou na silnici a dále vpravo k hájovně Na Rovinách v osadě Romanov. Za hájovnou silnici opustíme a odbočíme vozovou cestou vpravo do lesa. Asi po 100 metrech mineme křižovatku značených cest a po dalších 400 metrech dorazíme k výraznému Švédskému valu (12,4km). Za ním je umístěna 3. zastávka naučné stezky.

ŠVÉDSKÝ VAL

V minulosti zde bylo tábořiště švédských vojsk ve třicetileté válce (r.1643) pod velením L. Tortensona

Za Švédským valem stezka odbočuje vlevo a pokračuje současně s modrou značkou. Dovede nás do uměle upraveného skalního úvozu tzv. Průsečné skály (12,7km).

PRŮSEČNÁ SKÁLA

Vozová cesta, vytesaná v pískovcovém masivu. Byla snad užívána švédy za třicetileté války.

Zakrátko pak dorazíme k rozcestí Obří hlava a Žába (13,0). Zde definitivně opustíme Cinibulkovu naučnou stezku a pokračujeme po modré značce přes Droužkovský hřeben k Pokličkám (14,9km).

POKLIČKY

Pískovcové sloupy s tzv. poklicemi jižně a západně od obce Vojtěchov, při ústí Kokořínského a Vojtěšského dolu. - Znamé útvary selektivního zvětrávání pískovců vznikaly vyluhováním železa z třetihorních vyvěřelin podzemními vodami a vysrážením limonitu na nepropustných slepencových polohách. Při zvětrávání jednotlivých pískovcových bloků erozi lépe odolávají horní vrstvy železitého pískovce než spodní měkčí polohy s příměsí jílu. Tím vzniká hříbovitý tvar s pevným kloboukem posazeným na mnohem užší noze. - Neznámější útvary se zvedají nad Kokořínským dolem, při vyústění rokle Močidla. Z nich nejmohutnější Poklička stojí jako první při vystupu po dřevěných schodech, klobouk má rozměry 6 x 5 x 1,5 m. Celková výška nohy i s kloboukem je 12 m. - Jiné tzv. Jestřebické pokličky se nacházejí 1 km západně od obce Vojtěchov, nad Vojtěšským dolem. - Pokličky, stejně jako všechno v přírodě, vznikají a zase zanikají. Je jen otázkou času, kdy horní část skály odpadne. V okolí však postupně vznikají další pokličky, dnes ještě tzv. zárodečné tvary. Mšenské pokličky Takzvané "pokličky" jsou nejnápadnější tvary selektivního zvětrávání pískovců. Jejich vznik je dán výskytem železitých až slepencových poloh, které tvoří až 1 m silné "poklice" kryjící nepravidelné komolé kužele z méně odolných pískovců. Nejvýraznější pokličky najdeme nad Kokořínským dolem při vyústění rokle zvané Močidla. Další, tzv. Jestřebické pokličky, obtížněji přístupné, se nacházejí nad Vojtěšským dolem. Využívání těchto skalních útvarů k horolezectví je zakázáno. Lokalita se nachází 5 km západně od Mšena. Je součástí CHKO Kokořínský důl. Vznik pokliček je v přímé návaznosti na erozivní pochody a tvrdost jednotlivých materiálů a proto vznikly pokličky jejichž horní část je složena s písčito-železitých usazenin a spodní části z písčito-hlinitých. Útvary podobné pokličkám nalezneme i poblíže Vojtěchova, kde se nacházejí Jestřebické pokličky. K neznámějším pokličkám v ČR přichází modře značená turistická značka od Mšena pokračující dále k Jestřebicím a Vidimi.

Z Pokliček sestoupíme k hlavní silnici (15,4km). Před napojením na hlavní silnici odbočíme po červené značce vlevo. Po krátké chvíli se dostaneme do osady Hlučov, kde objevíme zbytky bývalého skalního mlýnu.

HLUČOV – SKALNÍ MLÝN

Skalní mlýn Hlučov leží poblíž stejnojmenné osady. Zbytky mlýnu na říčce Pšovce objevíme asi 30 metrů od silnice. Tento unikátní mlýn fungoval ještě na začátku 20. století, mlynářem byl pan F. Kučera. V současné době je zde 11 místností a skalních prostor. Nezápadnější chodba je téměř 17 metrů dlouhá, byla vytesaná podél pukliny masivu. Uvnitř chodby vyvěrají 2 vydatné prameny. První místností je chlév, který je, jako většina prostor a místností, zatopený vodou. Druhá místnost má rozměry 400x250 cm a výšku 210 cm. Odtud se prochází do největší místnosti o rozměrech 900x400 cm. Pozornost zaujme otvor ve stropě, který byl pravděpodobně využíván jako otvor pro komín. Další prostory jsou již menších rozměrů, s různými výklenky a komůrkami, vytesanými ve stěnách. Jako každý mlýn, i tento má svůj náhon. Je 220 metrů dlouhý a začíná u turistické trasy, která směřuje do Malé Jestřebice.

Červená značka nás odtud vede dále na křižovatku značených cest Kokořín – dolina (16,9km). Odtud je to cca 700m po modré značce na hrad Kokořín (17,6km).

KOKOŘÍN HRAD

Stojí na pískovcovém ostrohu nad Kokořínským dolem, 14 km severovýchodně od Mělníka. Kokořín postavil po r. 1320 pravděpodobně pražský purkrabí Hynek Berka z Dubé, jeden z nejmocnějších pánů v Čechách. První přímá zpráva o hradu Kokořín je z r. 1427. V té době jej vlastnil Aleš Škopek z Dubé, přívrženec husitů, který zemřel v r. 1434. Hrad potom rychle střídal majitele (např. i krátce císař Rudolf II., Václav Berka z Dubé, nejvyšší sudí království Českého nebo Albrecht z Valdštejna), kteří zde ale trvale nesídlili, a hrad pomalu chátral. Již r. 1545 je Kokořín uváděn jako pustý, po třicetileté válce jej císař Ferdinand III. zařadil mezi tzv. prokleté hrady, které se nesměly udržovat a opravovat, aby nepředstavovaly byť jen potenciální nebezpečí pro císařskou moc.

V r. 1715 byl v obci Kokořín postaven barokní zámek, hrad se měnil ve zříceninu a na počátku 19. stol. byl již jen ruinou. Roku 1894 koupil Kokořín pražský podnikatel Václav Špaček. V r. 1895 se v Praze konala Národopisná výstava, Spolek českých turistů dal svému pavilonu podobu zříceniny hradu

Kokořín. To zvýšilo zájem veřejnosti o Kokořín (zřícenina byla zpřístupněna po žebříku). Syn Václava Špačka, Jan Špaček ze Starburgu, zříceninu hradu v letech 1911-1918 romanticky upravil a novogoticky zrekonstruoval do nynější podoby, která není zcela autentická s původním hradem. Stavba byla provedena podle plánů architekta Eduarda Sochora, za odborného dohledu spisovatele Zikmunda Wintera a historiků Augusta Sedláčka a Čenka Zírta.

Hrad Kokořín je postaven na protáhlém půdorysu, v západním čele je vysoká válcová věž (38 m) s kamennou helmou. Na kamenném schodišti při vstupu na věž jsou malby šlechtických rodů. Palác byl přestavbou zvýšen o další patro a zastřešen (dnes jsou zde vystaveny zbraně, keramika a dobový nábytek). Na nádvoří u paty malé věže je socha ženy od sochaře J. Kalvody, jedná se o Jarmilu, manželku Jana Špačka. Po hradbách vede vyhlídkový ochoz, u vchodové části hradu je zčásti zasypaná studna. Hlavní vstup do hradu je od východu (dříve padací most), k němu vedla přístupová cesta, nazývaná Jarmilina stezka, dodnes v terénu patrná.

Hrad Kokořín nabízí návštěvníkům dvě prohlídkové trasy:

I. prohlídkový okruh - prohlídka s průvodcem - starý palác, samostatně ochozy a vyhlídka z věže

II. prohlídkový okruh - samostatná vyhlídka z věže

Okruh	I. + II.	II. - věž
Základní vstupné – dospělí	80 Kč	30 Kč
studenti (od 15 let), důchodci, invalidé	50 Kč	30 Kč
děti do 6 let	zdarma	zdarma
děti do 15 let	40 Kč	10 Kč
prohlídka mimo otevírací dobu	120 Kč	-

(pro skupinu min. 10 lidí po předběžné dohodě se správou hradu)

Otevírací doba od-do (začátek poslední prohlídky): 9.00 – 16.00

Prohlídka hradu není společně organizována, na prohlídku můžete vyrazit kdykoli, pamatujte pouze, že poslední prohlídka se koná v 16.00 hod.

Po prohlídce hradu se vrátíme zpátky k silnici (18,3km), po silnici se dáme vpravo a po chvíli již po levé straně uvidíme náš kemp (20,3km). Večeře se podává od 18.30 hod., na večeri se prosím dostavte nejpozději do 19.30 hod.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PONDĚLÍ 7.KVĚTNA

Snídaně je objednána od 7.45 hod. V 8.30 bude do místa napojení kempové silničky na hlavní silnici přistaven autobus. Autobus odjede přesně v 8.45 a odveze nás na autobusovou zastávku do vesničky Nosálov, kde bude počátek dnešní trasy. Celodenní trasa nás dovede zpět do autokempu Kokořín.

NOSÁLOV

Obec Nosálov se nachází asi 6 km severně od města Mšeno v malebně zvláště Polomených hor ve výšce 382 m.n.m. Obec je rozložena na jihovýchodní úbočí Vrátenké hory, jejíž vrchol je zakončen ve výšce 508 m.n.m. ocelovým objektem rozhledny. Vrátenká rozhledna nabízí návštěvníkům nádherný výhled na celé severovýchodní Čechy, Ralskou pahorkatinu a Českolipsko, korunované dominantou hradu Bezděz až po Jizerské hory, Ještěd a západní Krkonoše.

Obec Nosálov tvoří jednu z bran do CHKO Kokořínsko a oblasti „Máchova kraje“. Nosálov je výchozím bodem zajímavých turistických cest. V okolí Nosálova je vyznačeno několik okruhu pro klasickou turistiku i cykloturistiku.

Střed obce Nosálov tvoří unikátní soubor původních dřevěných chalup, tzv. chmelařských domů z přelomu 18. a 19. století. V roce 1995 byla díky svému ucelenému architektonickému jádru tato část obce vyčleněna jako vesnická památková rezervace.

Z obce Nosálov nás vede modrá značka nejprve po silnici, asi po 1km silnici opustíme, odbočíme vpravo a stoupáme k rozhledně na Vrátenké hoře (1,5km)

VRÁTENSKÁ HORA (508 m. n m.)

Nejvyšší vrchol Kokořínska, Vrátenká hora, skrývá jednu z nejpůsobivějších rozhleden u nás, posuzujeme-li stavbu z hlediska výhledu a informačních tabulí. Po vzhledové stránce ji nelze nazvat architektonickým skvostem, spíše naopak. Deset metrů vysoká anténní část, doslova obtěžkaná vysílači, hnědá barva, i samotný vzhled vyvolávají pozitivní dojmy jen u málokoho. O to více překvapení však budete po vystoupení 125 schodů.

Vyhlídková plošina ve výšce 24 metrů nabízí opravdu krásný kruhový rozhled po okolí. V každém směru máte k dispozici podrobnou mapu popisující viditelné objekty, jimž jednoznačně dominuje Velký a Malý Bezděz, rozpoznáte mělnickou elektrárnu a samozřejmě Říp. Za dobrého počasí je viditelná až Luční hora, jižním směrem potom Praha. Západně uvidíte České středohoří.

Rozhledna Vrátenká hora byla postavena v roce 1999 za spolupráce tehdejších mobilních operátorů Eurotelu a T-Mobilu.

Z Vrátenké hory sestoupíme po modré značce na křižovatku Na Fučíkovském a pokračujeme dále po modré přes křižovatku Pod Houskou na zámek Houska (4,5km).

ZÁMEK HOUSKA

Původně gotický hrad byl zřejmě postaven pány z Dubé. Kolem roku 1590 byl přestavěn na renesanční zámek. Masivní stavba na čtyřúhelníkovém půdorysu s uzavřeným středním nádvořím má zachovanou gotickou okénka. Na střeše je rozhledová věžka. Uvnitř hradní kaple jsou unikátní nástěnné malby ze 14. a 16. století. Zajímavá je i Zelená světnice s malbami ze 16. století a rytířský salónek. Houska je jeden z nejlépe dochovaných královských hradů Přemysla Otakara II. Hradní kaple stojí podle legendy přímo nad "bránou do pekla". Asi 400 m od hradu je zajímavá barokní trojhranná Luňáková kaple.

Podle nejnovějších poznatků vyplývajících z archeologického průzkumu byl hrad založen v dekadě 1270-1280 Přemyslem Otakarem II., a to téměř souběžně s blízkým Bezdězem, dokonce stejnou stavební hutí. Pravděpodobně z rukou Václava II. se dostal do držení Ostrve, pánů z Dubé. Ti v období své největší slávy rozhodovali o trůnu, jakož i o příjmech pokladny koruny. Hrad vyrostl v lokalitě původně dřevěného, později kamenného hradiště /konec 9. století/, které vévoda Pšovanů Slavibor založil pro svého syna Houseka. Během své existence prošel původně nedobytný gotický hrad řadou stavebních úprav, díky kterým se dnes na Housce potkáme se všemi slohy, a to již od pozdně románského. Zejména zásahy renesanční určily aktuální

podobu stavby i nejbližšího okolí hradu /zpřístupnění po Třicetileté válce/. Renesanční zámek s prvky gotického hradu je zřejmě ta nejvýstižnější charakteristika pro jeho nynější podobu. Coby vlastníci hradu se na Housce vystřídali, vedle již zmíněných panovníků a pánů z Dubé, Jan ze Smiřic, Hrzánové z Harasova, Valdštejnové, Veronika ze Sulzu, Hypolita z Hofkirchenu, rod Kouniců, princezna Hohenlohe, hraběnka Andrássy a konečně v r. 1924 hrad kupuje prezident Škodových závodů, senátor pan Josef Šimonek, jehož přímí dědicové právnuci pan Ing. Jaromír Šimonek a paní MUDr. Blanka Horová dnes velice úspěšně napravují výsledky čtyřicetileté péče státu o památku, která je zejména díky původní gotické hradní kapli hodnocena jako přinejmenším středoevropský unikát /malby - přelom 13. a 14. století. Teprve až současnými majiteli byl hrad Houska /poprvé v jeho dlouhé historii !!!/ v r. 1999 zpřístupněn nejširší veřejnosti.

Dnes žije kulturními akcemi - jarmarky, šermíři, tance, řemesla, zpěváci a hudebníci, sezónní i stálé expozice, dobově laděné aktivity jednotlivců i firem, svatební obřady apod.

Od zámku Houska se vracíme stejnou cestou po modré značce na křižovatku značených cest Pod Lipovým vrchem (5,2km). Pokračujeme vpravo po červené na křižovatku značených cest Pod Drnčlíkem (6,0km). Odtud se vydáme vpravo po zelené značce, která nás dovede ke Zkamenělému zámku (7.1km).

ZKAMENĚLÝ ZÁMEK U KONRADOVA

Původní jméno tohoto skalního hrádku ani jakékoli písemné prameny o jeho existenci nejsou dosud k dispozici a tak máme jen orientační datování jeho osídlení díky několika nalezeným úlomkům vrcholně středověké keramiky. Z dalších nálezů je možné uvést četné zlomky přepálené mazanice, které napovídají o zničení hrádku požárem. Hrádek byl založen na ostrohu na dvou pískovcových blocích, spojených dřevěným můstkem. Na čelní straně jej chránil šijový příkop upravený ze skalní průrvy. Na prvním skalním bloku je zachována pěkná tesaná světnička, jejíž skalní klenba je však již částečně rozpadlá, a na čelní straně ještě čtvercová šachta, zřejmě pozůstatek vstupního objektu. Na druhé skalce jsou patrné zbytky ukotvení obranného dřevěného ochozu.

Od Zkamenělého zámku pokračujeme dále po zelené dolů k silnici, do Konradova (8.0km). Právě se ocitáme na stejném místě, odkud jsme vycházeli na sobotní trasu. My se nyní dáme doprava po silnici a po 2 km dorazíme na křižovatku značených cest v obci Ráj (10,0km). Zde se dáme po silnici vpravo a po 1km dojdeme na křižovatku značených cest ve Vojtěchově (11.0km). Odtud se vydáme po zelené značce přes Jestřebice do Kokořína – doliny. Naší první zastávkou budou Jestřebické pokličky (12.0km)

JESTŘEBICKÉ POKLIČKY

Jestřebické pokličky najdeme nad Vojtěchovským dolem poblíž obce Vojtěchov. Pokličky zde můžeme pozorovat v mnoha fázích vývoje. Od těch právě vznikajících až po ty, které vypadají, že se každým okamžikem zřítí do údolí. Poblíž Pokliček najdeme i další zajímavý skalní útvar - bránu. Její nalezení není příliš jednoduché, ale rozhodně stojí za trochu bloudění. Asi 100m před značenou odbočkou na Pokličky odbočíme po lesní pěšině doleva. Držíme se stále vlevo a jdeme úbočím svahu na němž se brána nalézá. Díváme se doprava do svahu, v několika místech se dá již brána zahlédnout.

Pokračujeme dále po zelené značce, která nás dovede do obce Jestřebice (14,0km).

JESTŘEBICE

Ves (350 m n. m.), s převahou soukromých rekreačních objektů, dříve převážně německy osídlená, za 2. sv. války pohraniční "říšská" obec. Lidová architektura: ukázky roubených chalup, ve východní části kruhová návěs s kapličkou. Severně od vsi zalesněná vulkanická vyvýšenina Špičák (379 m. n.m.) s obydlím zvaným „Halali“, dříve sídlo rodu Špačků, posledních soukromých majitelů hradu Kokořín.

Tip – něco navíc: můžeme se pokusit najít tzv. kamenný stůl – stůl s oběžnou lavicí, vytesaný z jednoho kusu pískovce- prý zde bývá i příjemné posezení. Přibližný popis cesty: z Jestřebic po červené směrem na Dobřeň, cca 500m po pravé straně je traťostanice. Před ní po cestě doprava a asi po 100m z ní odbočit doprava úzkou pěšinou. A mělo by to tam být. Zacházka je asi kilometr. Hodně štěstí!

Z Jestřebic pokračujeme po zelené značce ke skalnímu hradu Nedamy (16,0km)

NEDAMY - HRAD

Hrad byl založen pravděpodobně jako sídlo jednoho z královských rodů příslušných k mělnickému obvodu a později hrál nějakou úlohu jako předsunuté opevnění hradu Kokořína, v souvislosti s blízkou údolní komunikací. Archeologické nálezy potvrzují osídlení lokality ve 13. a 14. století, ovšem díky existenci mnoha mladších nálezů lze také usuzovat na to, že zbytky opuštěného hradu ve výhodné poloze byly i v pozdějších dobách využívány jako útočiště nekatolíků a místních obyvatel, především v dobách třicetileté války. Poslední významné úpravy poznamenaly hrad na počátku 20. století, kdy Nedamy nechal upravit a zpřístupnit pro turisty majitel blízkého Kokořína Jan Špaček. Však je také z vrcholové plošiny Nedam na Kokořín velmi pěkný pohled!

Dvoudílný hrad stál na ostrohu, chráněného ze tří stran velmi strmými svahy a skalními stěnami. Na severozápadní straně je pak areál hradu oddělen dobře zachovalým šíjovým příkopem, za nímž na vrcholku hřebene stávala podélná obranná stavba, z níž se dochoval výrazný terénní relikt. Pod hřebenem na západě je dodnes zachované velmi pěkné, do pískovcového podloží vysekané propadliště v místech, kde vstupní komunikace procházela po mostě blíže neurčitelnou branou. Další bránu lze předpokládat v místech skalní průrvy, přes níž se rovněž po mostě (jak svědčí dochovaná šachta a drážky pro ukotvení konstrukce padacího mostu) vcházelo do vlastního jádra hradu. Vlastní hrad, dle dnes dochovaných zbytků, zřejmě obsahoval obytnou věž či budovu. Do jádra však zřejmě existoval ještě jeden vstup, a to po tesaném schodišti úzkou skalní spárou od paty hradní skály z východu. Právě zde jsou dodnes dochovány zajímavé tesané prostory; přímo u paty při ústí schodiště nacházíme pravděpodobně strážnici, výše potom zajímavou místnost s okrouhle vytesaným vstupním portálem a křížem nad vstupem.

Kousek za hradem vede zelená značka kolem jeskyně Nedamy.

NEDAMY - JESKYNĚ

Obliba skalních bytů ve zdejších kraji je opravdu zarážející. Mšenský učitel a mytizující propagátor Kokořínska J. B. Cinibulk píše, že některá skalní obydlí byla dokonce číslována a platila se z nich domovní daň. Tak tomu mohlo být třeba u jednoho bytu ve Lhotce, který byl do skály vytesán někdy kolem roku 1900 a ještě v roce 1982 se v něm pohodlně bydlelo. Jeskyně Nedamy a Klemperka, ke kterým vedou od Kokořína značené turistické trasy, jsou s jistou dávkou odvahy poměrně snadno přístupná daleko starší skalní útočiště. Jestliže máme problémy zjistit, kdo vůbec postavil hrad Kokořín, tak u těchto z části uměle vysekaných jeskyní jsou otázky po původu a obydlí odkázány jen na více či méně pravděpodobné teorie. O Nedamech Cinibulk soudí, že to mohla být doupata pravěkých lidí – troglodytů. Během třicetileté války se v nich ukrývali místní před nájezdy švédských vojsk. Nálezy střepů keramických nádob, datovaných do období 13. – 16. století, a na nejvyšším místě skály ještě dnes patrné čtvercové základy hradní věže vedou k názoru, že zde stával poměrně rozsáhlý skalní hrádek. Dnes můžete průrvou mezi skalami vystoupat po vysekaných schůdkách do zachovaných jeskynních místností i nahoru na plošinu, odkud je překrásný výhled na hrad Kokořín, přes Kokořínský důl až na Hradsko, kde bývalo v 8. století staroslovanské hradiště.

Od jeskyně Nedamy sestoupíme po zelené značce k silnici na křižovatku značených cest Kokořín – Dolina (18,5km) pod hradem Kokořín, tedy na místo, kde jsme končili nedělní trasu. Po silnici se opět stejnou cestou po silnici vracíme do našeho kempu (19,5km). Večere se podává od 18.30 hod., na večeri se prosím dostavte nejpозději do 19.30hod,

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ÚTERÝ 8. KVĚTNA

Snídaně bude objednána na 7.45 hod. Po snídani prosím vyklidte chaty, v chatách stáhněte povlečení a složte do komínku. Zůstaňte prosím u svých chat. Od 8.30hod proběhne převzetí jednotlivých chat správcem, případně vyúčtování nákladů na elektrické topení. Doporučený odjezd je v 9.00 hod. Odjíždějte prosím individuálně, není nutno jet v koloně. Od kempu dojedeme na hlavní silnici a dáme se vlevo. Zhruba po 4km dojedeme do vesničky Harasov. Zaparkujeme na velkém parkovišti a uděláme si krátkou vycházku ke zbytkům hradu Harasov po červené značce.

HRAD HARASOV

Hrad Harasov stával na ostrohu nad Novým mlýnem na Vrutickém potoce a byl oddělen od bosyňské pláně příkopem, za nímž bylo čtverhranné předhradí. Další dva příkopy, mezi nimiž byl val, tvořily opevnění vlastního hradu. Ze staveb se podnes zachovaly některé sklepy vytesané ve skále. Později je však užívali mlynáři, kteří si je upravovali pro svou potřebu a v polovině 19. století dali vytesat další, takže dnešní stav zdaleka neodpovídá původní dispozici. Menší skalní hrad na skále vysoké zhruba 30 m založil patrně v roce 1321 Pešek Hrzán z Újezda. V roce 1420 hrad vlastnil Dobeš z Harasova. V 17. století je hrad již zcela pustý. Z hradu se dodnes dochovaly jen skalní sklepy ve stěně nad rybníkem. Ve skalní stěně pod hradem je vytesán reliéf Krista.

Legenda o "Krvomlýnu":

Někdy se zdejší lokalitě říká Krvomlýn a to podle temné legendy. Zdejší tvrz kdysi obýval Slavibor z Hrádku a ten měl krásnou dceru Ludmilu. Dívka však tajně milovala urostlého Břetislava, jenž byl synem rytíře Miloty z Vidimi. Ten jejich lásce nepřál a když zjistil kde se mladí tajně schází, skrytě sem umístil samostříl. Dívku zbraň těžce zranila a skonala v otcově náručí na Harasově. Před smrtí zoufale volala Břetislava. Otec omylem pojal právě jeho za vraha a přísahal krutou pomstu. Na hradě nechal postavit vodní kolo důmyslně napojené na popravčí stínadla. Nejprve tento příšerný mlýn zahubil Břetislava, když ho lstivě vlákali na hrad. Pak přepadli Vidimskou tvrz a zajali Milotu s celou jeho rodinou. A opět se děsivé kolo roztočilo. Nakonec se tento hrůzný nástroj stal osudným i jeho vynálezci. Příbuzní rytíře Miloty přepadli Harasov a Slavibora zajali. Než celý hrad zbořili, naposledy využili popravčí nástroj. Od té doby se někdy tomuto místu říká Krvomlýn a na úpatí harasovské skály, kde se poprvé Ludka setkala s Břetislavem, se někdy zjevuje dívčin bílý stín. Očekává svého milence, jenž jako duch připlouvá na loďce po vodní hladině rybníka. Když se setkají, obejmou se a společně vyplují na vodu, kde pak zvolna zmizí.

Z obce Harasov pokračujeme dále a po cca dalších 4km přijedeme do vesnice Lhotka. Zde zaparkujeme v jižní části obce, kde si prohlédneme skalní obydlí.

LHOTKA – SKALNÍ OBYDLÍ

Jedno z nejznámějších a nejzachovalejších skalních obydlí na Kokořínsku. Skalních obydlí se na Kokořínsku vyskytuje poměrně dost. Vybízí k tomu hojnost pískovcových skal, které se poměrně snadno opracovávají. Především nemajetní lidé tím řešili svoji potřebu bydlení a tak do skal vytesávali skalní byty, sklepy, chlévy a další prostory potřebné k jejich životu. Jedno z nejznámějších a nejzachovalejších skalních obydlí je ve Lhotce u Mělníka. Pochází minimálně z poloviny 19.století. Kolem roku 1859 zakoupila toto obydlí rodina Benešova. V roce 1900 se ve skále narodila poslední obyvatelka paní Marie Holubová, která zde žila až do roku 1982. V roce 1979 zakoupilo obydlí tehdejší Okresní vlastivědné muzeum Mělník (dnes Regionální muzeum Mělník). Ovšem toto skalní obydlí není ve vsi ojedinělé. Prakticky u všech domů v této ulici lze vidět původní skalní byty. Zdejší obyvatelé využívají prostory vytesané do skal i nadále, ale již pouze jako různé sklepy či chlívký.

Z obce Lhotka se vrátíme po silnici kousek zpět (směr Kokořín) a odbočíme vlevo na Vysokou a Liběchov. V Liběchově zaparkujeme na parkovišti u zámku. Z tohoto místa se vydáme po modré okružní značce za sochařskými unikáty místního umělce Václava Levého. Na trasu se vydáme po směru hodinových ručiček. První zastavení bude u jeskyně Svaté Máří Magdalény (2,8km).

KAPLE MÁŘI MAGDALÉNY

Kaple Máří Magdalény je vytesána do pískovcového balvanu, který je asi 200 m od značené cesty. Jedná se o jedinou místnůstku, která byla dříve kolorovaná). V letech 1840-1845 ji Václav Levý vytesal z jednoho kusu skály. Uvnitř jsou ještě patrné zbytky barev, kterými bylo dílo kolorováno.

Cca 400m od kaple se nachází sousoší Harfenice (3,2km).

HARFENICE

Pískovcový blok při široké lesní cestě v liběchovských lesích. Na skále jsou vytesané reliéfy, podle postavy (s dnes již zničenou hlavou), přidržující harfu, nazvané Harfenice. Vpravo od ní je dalších pět pískovcových obličejů. Součástí tohoto sousoší i malá jeskyňka, po její straně schůdky na temeno skály. Práce liběchovského sochaře Václava Levého.

O 500 metrů dále narazíme na další sochařské dílo Václava Levého – „Had“.

HAD

Na skalce vytesán reliéf hada přetátoho sekerou. Práce liběchovského sochaře Václava Levého. Dnes poničen vandaly.

Modrá značka nás dále dovede do vesnice Tupadly (5,8km). Nad obcí se zvedá vrch Slavín se stejnojmenným zámekem. Objekt je soukromý, nepřístupný.

TUPADLY – VRCH A ZÁMEK SLAVÍN

Přibližně v místě dnešního zámku stávala tvrz jménem Kostelec, o jejíchž osudech však před rokem 1542 není nic známo. Od počátku 16. století byl majitelem Kostelce rod Holanů z Jiljova, o jehož jednom členu se činí zmínka roku 1532. Za třicetileté války byla tvrz patrně zničena a neudržována se postupně rozpadla a zanikla (s výjimkou dvora). Nové období pro toto místo začíná až na počátku 19. století s liběchovskými pány Veithy. Antonín Veith zrušil i existující dvůr a na jeho místě zahájil roku 1840 v orientálním, tzv. maurském, slohu výstavbu zámečku, pojmenovaného Slavín. Stavba byla určena k uložení 24 Schwanthalerových soch, představujících vynikající postavy české historie. Finanční potíže, do kterých se Veith dostal, i jeho pozdější odklon od českých vlastenců způsobily, že stavba pokračovala velmi pomalu nakonec byla zastavena. Ze zamýšlených čtyř věží zůstala jen jediná. Veith přesto zamýšlel stavbu dokončit, v tom mu ale zabránila smrt roku 1853. Areál přes dostavbu v roce 1873 zůstal nedostavěn, sochy na místo určení nikdy nedorazily. Po odprodeji liběchovského panství zůstal Slavín ještě nějaký čas majetkem rodu Veithů, později zde byl zřízen ústav školských sester a přistavěna kaple. Dnes je areál soukromým majetkem a vlastník připravuje jeho adaptaci na setkávací buddhistické centrum.

Internetová stránka Samadhi říká toto: Buddhistické meditační středisko Samadhi naleznete v Tupadlech u Mělníka, přibližně 40 km severně od Prahy. Desetihektarový pozemek stranou hluku a shonu velkoměsta se nachází v chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Je to ideální místo pro ty, kteří hledají místo k odpočinku a meditaci, kteří chtějí spočinout a zakusit pocit vnitřního míru. Zakladatelem a duchovním učitelem střediska je ctihodný Bhante Y. Wimala

Modrá značka nás dále vede údolím Liběchovky do obce Želízy (8,5km). Odtud je to už jen kousek ke skutečnému sochařskému unikátu Václava Levého – Čertovým hlavám (9,1km).

ČERTOVY HLAVY

Čertovy hlavy jsou asi 9 m vysoké skalní reliéfy dvou obřích (čertovských) hlav vytesaných do pískovcových bloků v borovém lese nad obcí Želízy v okrese Mělník. Jedná se o dílo sochaře Václava Levého které vytvořil v letech 1841-1846. Z hlediska rozměrů se jedná v českých poměrech o zcela unikátní dílo. Reliéfy jsou v současné době již dosti poškozeny povětrnostními vlivy a zejména lidskou nekázní spočívající v lezení po nich.

Asi 500 metrů za Čertovými hlavami nás čeká poslední zastavení – jeskyně Klácelka (Blaník) (9,7km).

JESKYNĚ KLÁCELKA (BLANÍK)

V pískovcovém bloku nad údolím říčky Liběchovky, 2 km severně od obce Liběchov. Umělá jeskyně s reliéfy od liběchovského sochaře Václava Levého. Je složena ze dvou částí. První část, prostor před jeskyní, nazývána Blaník. Za železnou brankou jsou vytesány heroické postavy z našich národních dějin (v kresle dřímající vůdce blanického vojska Zbyněk ze Zásmyk, vůdci husitských vojsk Jan Žižka a Prokop Holý, spící blanické vojsko a trpaslíci, kteří pro ně kovají zbraně). Druhá je vlastní umělá jeskyně Klácelka, přístupná bohatě zdobeným portálem. Podél stěn jsou kamenné lavice, prý zde stával i kamenný stůl. Stěny zdobeny reliéfy z bajky F. M. Klácela Ferina lišák a z předloh francouzského karikaturisty Grandvillia. Ve zvířecích postavách zpodobněny symboly některých lidských vlastností (slabostí). Na stěně naproti vchodu byl vytesán letopočet 1845, datum vzniku této památky. Na blízké skalce vytesán kalich.

Od tohoto posledního zastavení se vracíme zpět na parkoviště před liběchovským zámekem (11,5km). V tomto místě letošní putování končí. Pro ty, kdo by ještě chtěli využít zbytek dne, doporučuji prohlídku zámeckého parku, případně liběchovského zámku.

ZÁMEK LIBĚCHOV

Dostí zvláštní půdorys zámku vykazuje odlišný vznik jeho dvou základních částí. Okrouhlá vodní tvrz ze 14. století se z větší části zachovala ale je značně renesančně upravená. K ní v letech 1720 – 1730 přistavěl F. M. Kaňka budovu novou. Při výzdobě s Kaňkou spolupracovali také jeho přátelé, sochař Matyáš Bernard Braun a malíř Václav Vavřínek Rainer. Další úpravy proběhly roku 1783 ale hlavně v roce 1811, kdy získal zámek dnešní klasicistní výraz. Roku 1801 koupil Liběchov všestranně úspěšný průmyslový podnikatel Jakub Veith, za jehož syna Antonína se v zámeckých interiérech, nově vyzdobených nástěnnými malbami Josefa Navrátila, scházeli představitelé všech složek tehdejšího společenského života, především vzdělanci a umělci. V roce 1963 zámek Liběchov převzalo Národní muzeum v Praze a po náročné rekonstrukci v letech 1967-76 v jednadvaceti sálech zřídilo jedinečné expozice umění a řemesel asijských kultur.

KOKOŘÍNSKO – CO JSME NESTIHLI, ANEB TIPY NA VAŠE PŘÍŠTÍ VÝLETY.

Nestihli jsme bohužel projít severozápadní, velmi krásnou část CHKO Kokořínsko, nacházející se mezi Dubou a Úštěkem. Nachází se zde větší počet nádherných skalních útvarů a také nejvyšší hora v CHKO Kokořínsko – Vlhošť, 613 m n.m. V této oblasti také v dřívějších dobách fungovala – a dodnes ještě funguje- řada trempských osad. Tuto oblast lze poměrně dobře poznat celodenní okružní trasou, kterou je nejlépe naplánovat s východiskem a návratem v obci Skalka, Hvězda nebo Dřevčice.

Nestihli jsme také prozkoumat oblast jižně od Dubé, zahrnující Zakšín, Pustý zámek, Nedvězí, Velký Beškovský kopec a Beškovský důl. Tuto oblast nejlépe poznáte naplánováním celodenní okružní trasy vycházející a končící v městečku Dubá.